

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Motorik

En kartläggning över elevers motoriska färdigheter
i skolor 3

Jessica Andersson
Sofia Ottosson

Examensarbete om 15 poäng
Inom LAU 370

Handledare: Bodil Björklund
Examinator: Eva Palmblad
Rapportnummer: VT12-2940-01

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

Examensarbete inom lärarutbildningen LP01

Titel: Motorik - En kartläggning över elevers motoriska färdigheter i skolår tre.

Författare: Jessica Andersson, Sofia Ottosson.

Termin, år: Vt. 2012

Kursansvarig institution: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Handledare: Bodil Björklund

Examinator: Eva Palmblad

Rapportnummer: VT12-2940-01

Nyckelord: Motorik, kartläggning, motoriska färdigheter, elevers upplevda känsla

Sammanfattning: Syftet var att kartlägga elevers motoriska färdigheter. Vi valde att genomföra kartläggningen i skolår tre eftersom vi som blivande idrottslärare kommer att arbeta inom den målgruppen. Ett annat syfte var att undersöka hur eleverna själva upplevde svårighetsgraden på motorikövningarna. Ytterligare ett syfte med kartläggningen var att se om det fanns eventuella skillnader respektive likheter mellan pojkar och flickor. Vi valde att i vår kartläggning använda oss av observation och enkät som metodval.

Kartläggningen genomfördes i skolår tre, fyra klasser deltog, sammanlagt 65 elever. Enligt observationens resultat hade övervägande del av flickorna en väl utvecklad motorisk färdighet i de fem grovmotoriska övningarna. I kontrast till flickornas resultat av observationen hade majoriteten av pojkarna små brister i de grovmotoriska övningarna. Till skillnad från observationen visade enkätundersökningen att majoriteten av både flickor och pojkar upplevde samtliga övningar som mycket lätta. Av observationsresultatet att tyda fanns det en viss motorisk skillnad mellan pojkarna och flickorna i vår kartläggning. Däremot fanns det stora likheter mellan pojkarna och flickornas svar i enkätundersökningen.

Slutsatsen var att eleverna i kartläggningen behöver öva mer på de motoriska färdigheter som krävs för att uppnå en allsidig rörelserepertoar. Vi förmodar att kartläggningen kommer att ha en betydande funktion för vår framtida yrkesroll som blivande idrottslärare.

Förord

Vi vill tacka de underbara elever som ställt upp i vår kartläggning samt den skola där observationer och enkätundersökningen ägde rum.

Vi vill även tacka vår handledare Bodil Björklund för god handledning samt hjälp med litteratur.

Slutligen vill vi tacka våra respektive för all stöttning under skrivprocessen samt de personer som läst vårt arbete och kommit med feedback.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	6
1.1 Syfte och frågeställning	6
1.2 Definition av begrepp	7
1.3 Bakgrund	8
1.4 Etisk hänsyn.....	8
1.5 Historiskt perspektiv på skolidrotten	9
2 Tidigare Forskning	9
2.1 Barns motoriska utveckling 6-10 år.....	9
2.2 Perception	10
2.3 Koordination.....	11
2.4 Inläring av rörelse genom fyra faser.....	11
2.5 Tidigare forskning om motorik.....	12
2.6 Teoretiskt perspektiv på inläring	13
3 Metod	15
3.1 Urval	15
3.2 Metodval.....	15
3.3 Reliabilitet, validitet och generalitet.....	16
3.4 Genomförande	17
3.5 Observation av motorikstationerna.....	17
3.6 Enkätundersökning	18
4 Resultatredovisning	18
4.1 Redovisning av observation.....	18
4.2 Redovisning av enkätundersökning.....	21
5 Analys.....	24
6. Diskussion	27
6.1 Vidare forskning	28
7 Referenser.....	29
Elektroniska källor.....	30
8. Bilagor.....	31
8.1 Bilaga 1 Observationsschema.....	31
8.2 Bilaga 2 Enkätundersökning.....	32
8.3 Bilaga 3 Tillstånd.....	33

Figurförteckning

Figur 1. Bygga tak observation	19
Figur 2. Balansgång observation	19
Figur 3. Kasta observation.....	20
Figur 4. Kullerbytta observation	20
Figur 5. Enbenshopp observation	21
Figur 6. Bygga tak enkätundersökning.....	21
Figur 7. Balansgång enkätundersökning	22
Figur 8. Kasta enkätundersökning.....	23
Figur 9. Kullerbytta enkätundersökning.....	23
Figur 10. Enbenshopp enkätundersökning	24

1 Inledning

Vi har valt att fördjupa oss i ämnet idrott och hälsa med fokus på den motoriska utvecklingen. Avsikten med examensarbetet var att kartlägga barns motoriska färdigheter i skolår tre. Kartläggningen bygger även på att upptäcka eventuella likheter respektive skillnader mellan pojkar och flickor, samt hur eleverna själva upplever sina motoriska färdigheter.

Undervisningen ska skapa förutsättningar för alla elever att under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter och bidra till att eleverna utvecklar en god kroppsuppfattning och tilltro till sin egen fysiska förmåga (Lgr 11 s.52).

För att läroplanens syfte om att skapa goda förutsättningar ska kunna tillgodoses, behövs enligt oss en kartläggning på var eleverna befinner sig i sin motoriska utveckling. Först därifrån kan en gruppanpassad undervisning ske. Detta för att eleven i framtiden ska kunna känna tilltro till sin egen fysiska förmåga samt träna sin självreflektion.

Enligt Lars-Magnus Engström som är professor i idrottspedagogik har samhället utvecklats till en allt mer stillasittande vardag. Barnen behöver inte längre använda sina kroppskrafter då fysisk aktivitet har ersatts med aktiviteter som TV, datorspel och video. Engström menar att den fysiska aktiviteten minskat radikalt (2000 s.9-10). Därav fann vi ett intresse av att kartlägga barns motoriska färdigheter. Folkhälsoinstitutet påvisar i en rapport om fysisk aktivitet från 2010 att barns fysiska aktivitet stimulerar den motoriska utvecklingen och koordinationen. Vidare skriver folkhälsoinstitutet att ”barn som är fysiskt aktiva har större möjlighet att få en god hälsa senare i livet” (Kent Nilsson 2010 s.41). Vår övergripande tanke var att skapa en djupare förståelse för motorik och dess betydelse för elevens vardag. Håkan Larsson och Karin Redelius skriver att ämnet idrott och hälsa är ett av skolans mest omtalade ämnen eftersom oron över barns övervikt och ohälsa står i centrum (2004 s.11).

1.1 Syfte och frågeställning

Vårt syfte var att kartlägga elevers motoriska färdigheter. Vi valde att genomföra kartläggningen i skolår tre eftersom vi som blivande idrottslärare kommer att arbeta inom den målgruppen. Ett annat syfte var att undersöka hur i eleverna själva upplevde svårighetsgraden på motorikövningarna. Ytterligare ett syfte med kartläggningens var att se om det fanns eventuella skillnader respektive likheter mellan pojkar och flickor.

Frågeställning:

- Hur ser de motoriska färdigheterna ut hos elever i skolår tre, under fem grovmotoriska övningar?
- Hur upplever eleverna svårighetsgraden på fem grovmotoriska övningar?
- Är det någon skillnad mellan pojkar och flickor i dessa grovmotoriska övningar?

1.2 Definition av begrepp

- Motorik:* ”Med motorik menar vi de olika funktioner och system av funktioner på olika nivåer som tillsammans utgör vår totala rörelsekapacitet. Motorik är därför ett gemensamt namn för det som har med kroppens rörelser att göra”(Claes Annerstedt & Asbjörn Gjerstedt 1997 s.81).
- Nationalencyklopedin (NE) definierar ordet motorik på följande sätt: ”**motorik**, rörelseförmåga, rörelsemönster; även studien av hur människans rörelser utvecklas och lärs in. Motorik studeras huvudsakligen på beteendenivå, även om också andra analysnivåer (t.ex. neurologisk, fysiologisk, biomekanisk) beaktas. En motorisk rörelse kan vara enkel eller komplex, genetiskt bestämd eller inlärd. Blinkreflexen är ett exempel på en enkel, genetiskt bestämd rörelse, medan en baklängesvolt är exempel på en inlärd, komplex rörelse”(www.ne.se/motorik 2012-04-09).
- Motorisk färdighet:* Är detsamma som rörelsefärdighet. Visar förmåga på hur man löser en angiven rörelseinstruktion (Annerstedt & Gjerstedt 1997 s.81).
- Perception:* Perception är att kunna upptäcka, urskilja, och bearbeta de signaler som kommer ifrån våra sinnesorgan. Perception är det mellanled som befinner sig mellan sinnesintryck till kroppslig handling (Agneta Forsström 1995 s.11).
- Grovmotorik:* Gymnastikförbundets utbildningskompendium ”Baskurs, barn och ungdom” menar att grovmotorik är stora rörelsemönster som innefattar stora muskelgrupper av kroppen såsom mage, rygg, ben och armar. Hit hör rörelser som t.ex. kasta-fånga, klättra-hänga, hoppa, springa, krypa, gå, stödja, balansera, rulla och åla (Gymnastikförbundet).
- Finmotorik:* Små rörelsemönster som är väldigt specifika och exakta. Finmotorik kräver hög precision och involverar små muskelgrupper såsom ansikte, händer och fötter. Hit hör rörelser som t.ex. tala, följa med blicken, skriva, rita, klippa, sy, sticka, knäppa, knyta, spika och skruva (Hermundur Sigmundsson & Arve Vorland Pedersen 2004 s.20-21).
- Koordination:* En muskel- och nervförmåga att samordna rörelser, både i förhållande till varandra men också i förhållande till omgivningen (Greta Langlo Jagtöien, Kolbjörn Hansen och Claes Annerstedt 2002 s.91).
- Linggymnastik:* Gymnastikprinciper som grundats av Per-Hjalmar Ling, där varje rörelse skulle vara exakt formbestämd och utföras korrekt. Stort fokus låg på individen och man tog avstånd från alla sorters tävlingssammanhang (Engström 1988 s.10).

Fyra faser: Förberedelsefas, Introduktionsfas, Automatiseringsfas och Generaliseringsfas. Fyra faser som bygger på varandra för att utveckla nya motoriska färdigheter och rörelsemönster vid inläring enligt J.D. Lawther (1977).

1.3 Bakgrund

Idén till kartläggningen växte fram då vi som två blivande idrottslärare ville kartlägga elever i årskurs tre utifrån det centrala innehållet i Lgr 11.

Centralt innehåll

I årskurs 1–3

Rörelse

- Grovmotoriska grundformer, till exempel springa, hoppa och klättra. Deras sammansatta former i redskapsövningar, lekar, danser och rörelser till musik, såväl inomhus som utomhus.
- Enkla lekar och danser och deras regler.
- Takt och rytm i lekar, danser och rörelser till musik.
- Lekar och rörelser i vatten. Att balansera, flyta och simma i mag- och ryggläge (Lgr 11 s. 52).

De grovmotoriska grundformer som Lgr 11 nämner är några av de grundformer som kartläggningen utgick ifrån när de fem grovmotoriska stationerna utformades. Langlo Jagtöien m.fl. poängterar att de grundläggande motoriska övningarna ligger till grund för all vidare utveckling inom specifika tekniker och idrotter. Författarna nämner även den vuxnes påverkan i barnets motoriska utveckling, de hävdar att rörelseglädjen ökar med en medveten vuxen som stimulerar och utmanar barnet (2002 s.110).

Engström (1988) påstår att det är fler pojkar än flickor som är aktiva medlemmar inom idrottsföreningar. ”De populäraste föreningsidrotterna bland pojkarna är lagbollspelen och bland flickorna ridsport, fotboll och gymnastik” (Engström 1988 s.27). Annerstedt och Gjerset (1992) menar att pojkar och flickor kan vara i samma kronologiska ålder, trots det kan en mycket stor skillnad mellan köns utveckling förekomma. Författarna förklarar det som att när puberteten tar vid kan vissa koordinationsskillnader uppkomma. De skriver vidare om att det är idrottslärarens ansvar att vara uppmärksam på sådana skillnader (Annerstedt och Gjerset 1992 s.87).

1.4 Etisk hänsyn

Under kartläggningens utformande och genomförande tog vi hänsyn till en rad etiska aspekter. Kartläggningen var anonym då Peter Esaiasson, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson och Lena Wängnerud nämner att det finns en större sannolikhet till att fler vill delta då ingen kan utpekats personligen. Vidare skriver Esaiasson m.fl. att analysen kan bli något tunn i val av att hålla undersökningen anonym (2007 s.349). Vi valde trots det att låta deltagarna vara anonyma då vår målgrupp var barn. Under kartläggningens genomförande blev barnen indelade i grupper om kön, det för att kunna besvara vår frågeställning gällande skillnad respektive likheter mellan pojkar och flickor. I syfte att hålla kartläggningen på en anonym nivå fick barnen utföra övningarna i grupper om fem för att inte känna sig utpekade i en stor barngrupp. Hänsyn till eleverna togs även då vi valde att inte namnge skola och ort. Under hela vår arbetsgång har vi också tagit hänsyn till den tystnadsplikt som råder i skolan. Även vetenskapsrådets forskningsetiska principer låg till grund för kartläggningen (www.vr.se/2012-05-14).

1.5 Historiskt perspektiv på skolidrotten

Skolidrotten har under åren utvecklats och förändrats. År 1813 startade en man vid namn Per Henrik Ling det Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm. Ling betonade nyttan av gymnastiken för en god kroppsfunction och även för militära syften. Ling var mycket noga med utformningen på de övningar han sammansatte, de skulle vara exakta och utföras korrekt för att fylla någon funktion. Lings gymnastik spreds till hela landet, alla oavsett samhällsklass och kunskap skulle kunna vara delaktiga i gymnastiken. Ling strävade efter en harmonisk kroppsutveckling och en bra kroppshållning. Linggymnastiken levde länge kvar i de svenska läroverken. Detta på grund av att kyrkan länge hade makt över skolan samt att bristen på lokaler och utbildade gymnastiklärare fördröjde utvecklingen (Engström 1988 s.10-14).

Under 1940-50 – talet övergick gymnastikundervisningen till olika idrotts- och friluftaktiviteter som fick större utrymme under lektionerna. Bollsporterna fick en ny innebörd och nu ansågs dessa som främjande för kondition och som ett funktionellt rörelsesätt. Med tiden övergick bollsporten i tävlingsidrott. Detta har även speglat utbildningen på idrottslärare. Förut låg fokus på gymnastik och då kallades även läraren för gymnastikdirektör. 1983 ändrades titeln till idrottslärare då ämnet ändrade fokus till ett bredare perspektiv (Engström 1988 s.18-19).

I dagens undervisning i Idrott och hälsa ligger fokus på ”Positiva upplevelser av rörelse och friluftsliv under uppväxtåren har stor betydelse för om vi blir fysiskt aktiva senare i livet” (Lgr 11 s.51). Detta skiljer sig från det som tidigare nämnts då fokus låg på militär förberedelse och god kroppsfunction. Nu får eleven testa olika former av rörelser i en variation av övningar. Annerstedt och Gjerset nämner den motoriska guldåldern (7-12år) som en tid då barnet bör utöva en allsidig rörelserepertoar för att inte få motoriska svårigheter resten av livet (1997 s.86).

Ingegerd Ericsson nämner i sin avhandling *Motorik, koncentration och skolprestationer* (2003) att idrottsundervisningstimmarna blir allt färre. Under 1930- och 1940 talen hade skolorna i Sverige fyra timmars idrott i veckan plus tolv friluftsdagar per läsår. I dag ser verkligheten annorlunda ut, då idrottsundervisningen minskat med ca.20% i grundskolan (Annerstedt 1997 s. 33)

2 Tidigare Forskning

I avsnittet nedan kommer relevant forskning och lärandeteorier för kartläggningen att presenteras.

2.1 Barns motoriska utveckling 6-10 år

I 6-7 årsåldern börjar barnet att växa ifrån småbarnsformen och får en mer proportionerlig kropp. I denna ålder behöver barnet allsidig rörelse för att upptäcka sina nya proportioner och finna kroppens nya tyngdpunkt. I denna ålder har barnet utvecklat många rörelser, trots detta har de flesta barn svårt att utföra sammansatta rörelser med gott flyt. Ett exempel på detta är när barnet ska kasta och fånga en boll. Det klarar barnet av så länge han eller hon står stilla. Det blir ett problem först när bollen ska kastas/fångas då barnet springer. När barnet blir 7-8år utvecklas öga-hand och öga-fotkoordinationen. Barnet klarar nu av att kasta längre och hoppa högre samt att ta emot och sparka en boll. Vid denna ålder klarar barnet av enklare former av bollsporter (Langlo Jagtöien m.fl. 2002 s.109).

Om barnet har vuxit upp i en stimulerande och allsidig miljö kan de grundläggande motoriska rörelserna vara färdigutvecklade redan vid 8-10 årsåldern. I denna ålder kan det dock vara stor variation mellan barns motoriska utveckling. Vissa barn behöver träna på de grundläggande

motoriska rörelserna ända upp till puberteten. I 8-10 årsåldern kan barnet vanligtvis cykla och har dessutom goda förutsättningar till att lära sig nya fysiska aktiviteter såsom att åka skidor, skridskor och snowboard. Det är i denna ålder som barnet testar kroppens motorik och får förståelse för hur kroppens delar sitter samman. Barnet börjar nu lära känna sin kropp och får en uppfattning om kroppens förhållande till omgivningen. Balansen har nu blivit god och barnet kan utföra avancerade sammansatta rörelser. Genom barnets sinnesstimulering börjar barnet även träna upp minnesbilder av rörelsemönster, som är grunden för att kunna vidareutveckla sin motoriska rörelserepertoar (Langlo Jagtöien m.fl. 2002 s.110-111).

2.2 Perception

Enligt Engström så innefattas alla styrnings- och funktionsprocesser i en rörelse av människans motorik. I människokroppen händer det en mängd olika processer men det är dock det bara den slutliga rörelsen som vi kan se med blotta ögat (1988 s.117). Engström menar att en central betydelse för motoriken är funktionen hos våra sinnen och hur väl information från dessa kan bearbetas. Detta kallar också Engström med ett annat ord: perception. Människans sinnen har olika speciella funktioner och betydelser i barnets utveckling. Engström talar om fem olika sinnen som är de mest betydelsefulla ang. barnets motorikinläring (1988 s.119-122).

Ytkänsl - *det taktila sinnet*. Detta är det sinne som reagerar på beröring, smärta och temperatur. Redan när barnet är nyfött känner det ofta sig lugnare av att någon till ex. ger långsamma strykningar på ryggen. Genom smekningar, klappar och kroppskontaktslekar lär barnet sig en grundläggande kroppsuppfattning både fysiskt och psykiskt (Engström 1988 s.117). Enligt Britta Holle är det taktila sinnet som avgör former och konsistenser. Holle menar att det krävs en viss motorisk färdighet för att avgöra om något är vasst-mjukt, fast-flytande, runt-kantigt o.s.v. (Holle 1987 s.103).

Djupkänsl - *det kinestetiska sinnet*. Detta är det sinne som skickar signaler ang. var våra kroppsdelar befinner sig. Vi "känner" om vi sträcker ut armarna, det är inget vi måste se med ögat. Om det kinestetiska sinnet fungerar, så vet vi att vi sträcker ut våra armar. Det här sinnet har en stor betydelse för en god rörelseutveckling (Engström 1988 s.118).

Balans - *det vestibulärasinnet*. Detta är sinnet som reagerar på riktning- och hastighetsförändringar men också på huvudets ställning i förhållande till en lodrät linje. Sinnesorganet finns i innerörat och består av tre bäggångar och två hinnsäckar. Bäggångarna känner av om du roterar framåt, bakåt, åt sidan och runt. Det vestibulärasinnet hjälper kroppen tillsammans med det kinestetiska och det visuella sinnet att korrigera kroppsställningen. Barn som har problem med det vestibulärasinnet vill oftast inte gunga, göra kullerbyttor, snurra, hoppa o.s.v. då de känner obehag och yrsel (Engström 1988 s.119).

Syn - *det visuella sinnet*. De flesta sinnesuttryck får vi genom vår syn. Synen är mycket betydelsefull för att kunna orientera och skaffa oss en rumsuppfattning. För att vi ska kunna använda sinnet fullt ut måste vi kunna fixera och följa ett föremål med blicken samt att kunna urskilja figurer från bakgrunden och uppfatta former. Barns synfält är inte fullt utvecklat förens vid 12-års ålder. Detta gör också att många barn kan ha en missvisande avståndsbedömning. Likaså är öga-handkoordinationen och öga-fotkoordinationen beroende av hur synsinnet är utvecklat (Engström 1988 s.120).

Hörsel - *det auditiva sinnet*. Ett sätt att kunna särskilja ljud, att lokalisera ljud och känna igen sekvenser av ljud hör till detta sinne. Det auditiva sinnet har även en stor betydelse i rörelsesammanhang eftersom det kan stödja och utveckla rytmkänslan. Detta förutsätter att det auditiva sinnet integreras med framför allt det kinestetiska sinnet (Engström 1988 s.122).

Holle talar däremot om perfektion av det auditiva sinnet. Holle menar att musikern skiljer mellan olika toner, ornitologen kan skilja på fåglars läten och att språkforskaren kan urskilja olika dialekter därför att de har en viss tränad motorisk färdighet(1987 s.98).

Ylva Ellneby (1991 s.116) skriver att många sinnen måste samverka för att kunna utföra avancerade och sammansätta rörelser. Holle däremot påpekar att varje sinnesområde måste utvecklas till den nivå där barnet utvecklingsmässigt befinner sig (Holle 1985). Vidare skriver Engström att genom att träna sina sinnen med jämna mellanrum sker också en s.k. motorisk utveckling. Engström menar dock att den gamla pedagogiska regeln om att använda så många sinnen som möjligt gäller endast när sinnesintegreringen fungerar bra (1988 s.122).

Förutom perceptionsförmåga så måste människan också kunna styra (koordinera) sina rörelser såväl tidsmässigt som rumsligt och med anpassad kraftinsats.

2.3 Koordination

Enligt Langlo Jagtöien m.fl.(2002), så är koordination en muskel- och nervförmåga att samordna rörelser, både i förhållande till varandra men också i förhållande till omgivningen. Langlo Jagtöien m.fl (2002) skriver också att god rörelseförmåga inbringar alla delar av det som kallas koordinativa egenskaper. Författarna nämner följande delar av viktiga komponenter gällande koordinativa egenskaper:

- Balans
- Rytme
- Reaktion
- Rumsorientering
- Anpassad kraft
- Öga-hand och öga-fot koordination

Langlo Jagtöien m.fl.(2002) menar också att alla koordinativa egenskaper är grunden till att lära sig nya rörelselösningar i lek, dans och idrott samt det dagliga livet. Det är oerhört viktiga komponenter som bör övas så allsidigt som möjligt. Med stor rörelseerfarenhet och väl utvecklade koordinativa egenskaper kan en snabb inläring av nya rörelser ske (Langlo Jagtöien m.fl.2002 s.97).

Engström skriver likaså att koordination är en sammanflätning av ett flertal olika färdigheter. Han nämner dock rörelseprecision, kraftanpassning, balans- och reaktionsförmåga som de mest relevanta egenskaperna för att skapa god koordination. Engström drar också paralleller mellan ordet koordination och ordet "timing" och hävdar att de innehar ungefär samma innebörd (Engström 1988 s.126).

2.4 Inläring av rörelse genom fyra faser

Den motoriska inläringen kan delas in i fyra olika faser enligt Lawther (1977). Engström (1998) skriver om dessa faser och tolkar dem utifrån Lawther (1997). Nedan följer Engströms redogörelse för dessa fyra faser.

Förberedelsefasen är då barnet utvecklar en allsidig rörelserepertoar. Vikten ligger i att dessa rörelser bör vara så omväxlande och allsidiga som möjligt. Rörelserna bygger på de grundfärdigheter vi utvecklat som barn (Engström 1988 s.128-129).

Introduktionsfasen är då barnet får en uppfattning om vad som ska göras i en speciell rörelse. Genom att pröva och härma övningen får barnet en uppfattning om hur rörelsen ska

genomförs. Som pedagog i denna fas är det viktigt att låta barnet testa utan för svåra instruktioner (Engström 1988 s.128-129).

Automatiseringsfasen är då barnet tränar in en specifik rörelse så att den sitter kvar, så kallad automatisering. För att detta ska kunna ske bör omgivningen se likvärdig ut från gång till gång. Övningen bör tränas in i olika delar för att sedan skapa en helhetsbild av övningen. I denna fas ska barnet ha skaffat sig en sådan grad av skicklighet att de inte behöver tänka på hur rörelsen utförs. Den sociala omgivningen har stor betydelse och det är viktigt att barnet i denna fas känner trygghet (Engström 1988 s.128-129).

Generaliseringsfasen är den fas då barnet kan utföra en automatiserad övning utan påverkan från omgivningen. Olika faktorer kan vara väder, stress, och material. Barnet ska i denna fas kunna utöva övningen utan att tänka på de yttre omständigheterna och utöva sin maximala prestationsförmåga (Engström 1988 s.128-129).

2.5 Tidigare forskning om motorik

I kartläggningen *"Flå katt" - är det något att kunna?* (2004) som Marie Nyberg och Anna Tidén har skrivit belyser de och undersöker barns motoriska rörelsemönster. De ville undersöka hur barn behärskar olika motoriska grundformer som rulla, hoppa, hänga, stödja, klättra, kasta och fånga. Deras motiv för undersökning var den förändrade och allt mer stillasittande livsstilen bland unga samt den allt mindre tid som ges ämnet idrott och hälsa (Larsson et al. 2004 s.189).

Nyberg & Tidéns tester utformades på så sätt att de skulle representera en del allsidiga rörelser. I de motoriska testen testades grundformer som ej var baserade på kraft, tid eller längd. För att det inte skulle gynna ett visst kön gjordes tester i år 3, 6 samt år 9. De utformade ett 18 tal olika stationer där de menar att sammansättningen utgör en miniminivå för vad som eleverna bör ges möjlighet att nå upp till i skolan (Larsson et al. 2004 s.191). Nyberg & Tidén valde att observera grundformer som återfinns i lek, idrott, bollspel och friluftsliv. Testet observerades med ett poängsystem från 1 till 4. 1 poäng stod för stora brister, 2 poäng stod för små brister, 3 poäng stod för tillfredställande, samt 4 poäng för mycket tillfredställande (Larsson et al. 2004 s.184).

Författarna redovisade sitt resultat utifrån flera olika infallsvinklar. Vi har valt att lyfta fram några av deras motorikresultat för år tre samt skillnaden mellan pojkar och flickor i dessa övningar. Författarna presenterar resultatet i procent utifrån intervallen tillfredställande till mycket tillfredställande.

Jämfotahopp och enbenshopp visade följande: att bland flickorna var 80 % tillfredställande till mycket tillfredställande och bland pojkarna var det 29 % som var tillfredställande till mycket tillfredställande "Av resultatet att döma är detta en station som de flesta elever klarar av utan större problem. Det är enbart de yngre pojkarna som har vissa svårigheter med koordination vid jämfotahopp och enbenshopp" (Larsson et al. 2004 s.198). Balansgång på bom visade tillfredställande till mycket tillfredställande bland eleverna. Skillnaden mellan pojkar och flickor var marginell. Flickorna låg på 61 % och pojkarna låg på 59 % av tillfredställande till mycket tillfredställande. "Balansgång var en station som, tillskillnad från övriga stationer, inte visar särskilt stora skillnader i resultat relaterat till vare sig kön eller ålder" (Larsson et al. 2004 s.189). Kullebytta i årskurs tre visar att 33 % av flickorna klarade motorikövningen tillfredställande till mycket tillfredställande samt att 23 % av pojkarna klarade motorikövningen kullebytta tillfredställande till mycket tillfredställande. "Det är fortfarande nästan fyra av tio så väl flickor som pojkar som inte kan utföra en kullebytta tillfredställande" (Larsson et al. 2004 s.199). "Stationer som uppvisar stora skillnader i

resultat mellan pojkar och flickor är kast med liten boll och rephoppning” (Larsson et al. 2004 s.199). Kast med boll utan ansats visar att 82 % av pojkarna hade tillfredställande till mycket tillfredställande samt att flickorna hade 46 % av tillfredställande till mycket tillfredställande. Bygga tak visade att både pojkar och flickor i år 3 låg på samma motoriska färdighet. Flickornas 43 % samt pojkarnas 40 % av tillfredställande till mycket väll tillfredställande påvisar detta (Larsson et al. 2004 s.199).

I avhandlingen *Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer* undersöker Ingegerd Ericsson relationen mellan fysisk aktivitet och koncentrationssvårigheter/skolprestationer. Ericssons syfte med undersökningen var att undersöka om strukturerad idrotts och motorikundervisning i skolan kunde påverka koncentrationsförmågan och öka elevernas skolprestationer (Ericsson 2003 s.11).

Ericsson valde att göra sin undersökning i ett pågående projekt. Bunkerfloprojektet är ett projekt där skolorna ökar den fysiska aktiviteten med minst ett schemalagt idrottspass om dagen. Bunkerfloprojektet arbetar även aktivt mellan skola och hem för att arbeta upp en aktiv livsstil hos eleverna. Ericssons undersökning omfattade 251 elever ifrån årskurs 1 till och 3 där alla ingick i Bunkerfloprojektet. I Bunkerfloprojektet ingick klasslärare och idrottslärare och dessa fick träning och handledning genom MUGI-modellen (motorisk utveckling som grund för inläring). MUGI-modellen bygger på teorier kring grovmotoriska utvecklingsfaser (2003 s.89).

Ericsson använde i sin undersökning MUGI-modellens redan utformade observationschema. I observationsschemat skiljer MUGI på flickor och pojkar samt att man testar elevernas motorik i enkla stimulerande grovmotoriska övningar. Testet är utformat för att i huvudsak kunna upptäcka brister och efter det kunna ge eleven stöd (s.102). MUGI:s motoriktest har tidigare använts för kartläggning av barns motoriska färdigheter runt om i Sverige (2003 s.103).

I motoriktestet användes ett poängsystem från 0-2. (0) stod för att eleven klarade övningen, (1) stod för att eleven hade mindre svårighet, osäkerhet eller tveksamhet och poäng (2) stod för att eleven hade stor svårighet med övningen. Ericsson utförde motoriktestet i halvklass (2003 s.103).

”Resultaten från genomförda motorikobservationer bekräftar studiens första hypotes att barns grovmotorik förbättras med ökad fysisk aktivitet och motorisk träning i skolan” (2003 s.137). Detta kunde Ericsson komma fram till efter tre års studier. Ericsson nämner att den positiva inställningen bland skola, lärare och elever kan vara en faktor till resultatet då eleverna möjligtvis uppmanats till att vara mer aktiva på fritiden vilket kan ha gynnat den motoriska utvecklingen (2003 s.137). Ericssons resultat visar på att motorisk och fysisk träning har mest betydelse för eleverna med små och stora motoriska brister. Dock poängterade Ericsson att på MUGIS observationsschema fanns ej skalan ”mycket god motorik” eller möjligheten till att anteckna förbättringar hos eleven (2003 s.138). Ericsson kunde konstatera efter sin undersökning att barns motoriska utveckling är påverkingsbar samt att den motoriska utvecklingen är sammankopplad till skolprestationerna (2003 s.184).

2.6 Teoretiskt perspektiv på inläring

Denna kartläggning tar sin ståndpunkt ur två olika lärandeteorier, det konstruktivistiska perspektivet och det sociokulturella perspektivet. Dessa perspektiv speglar vår syn på motorisk inläring.

Konstruktivismen är en inriktning inom psykologin och ett sätt att tolka världen omkring oss. Den konstruktivistiska synen på kunskap är att den inte är något som finns utan något som är skapat av oss människor i strävan att förklara omvärlden. Inom konstruktivismen finns det två olika grenar den kognitiva konstruktivismen och den sociala konstruktivismen. Den kognitiva konstruktivismen ser lärandet som något som sker mellan barnet och omvärlden. Med rätt miljö och stimuli konstruerar barnet sina kunskaper. Till skillnad från den kognitiva konstruktivismen finns den sociala konstruktivismen. Utifrån den ser man sociala samspel, debatt och diskussion som konstruktion för att förstå omvärlden. ”Vad gäller barns inläring stödjer sig denna riktning gärna på språkets betydelse och Vygotskijs teori ” (Gunn Imsen 2006 s.277-289). Nedan kommer den kognitivt konstruktivistiska teorin att belysas i jämförelse med Vygotskijs teori om det sociokulturella perspektivet.

Kognitiv konstruktivism är något som Jean Piaget valde att utveckla som lärandeteori. Piaget talar om hur barnet befinner sig i olika stadium och olika åldrar, dessa stadier kallar han för faser. Den sensomotoriska perioden (ca.0-2år), den proporationella (ca.2-7år), den konkret-operationella perioden (ca.7-11år) och den formellt-operationella peioden (från ca.11 år). Piaget hävdar att all utveckling bygger på fysisk och motorisk aktivitet. Forskningen fokuserar på hur barnet förhåller sig till ting och hur utvecklingen sker kring det. Piaget påstår att kunskap måste erövrats av egen kraft genom egna erfarenheter. Barnets intelligens är begränsad i varje stadium och att det inte går att gå vidare i utvecklingen innan du passerat stadiet innan (Imsen 2006 s.289-304). Jean Piaget skriver om hur barn vid olika stadium erövrar olika typer av logiskt tänkande.

”För att ta ett elementärt exempel, så är det på detta sätt som barnen kommer fram till ett tro att föremål som ändrar form (till exempel en klump modelleras) också ändrar kvantitet, vikt och volym. Det är genom självständigt arbete med logisk samordning som barnet lämnar det här vanligen omisständiga begynnelsestadierna och kommer fram till att förstår att kvantiteten förblir den samma (7-8år), att vikten förblir densamma (9-10år) och att den fysiska volymen är konstant (11-12år)” (Piaget 1972 s.82).

I kontrast till Piaget och konstruktivismen finns Vygotskij och det sociokulturella perspektivet. Piaget som stod för att utvecklingen skedde inne i huvudet hos den enskilde individen och dess materiella omgivning skiljer sig åt i förhållande till Vygotskij och det sociokulturella perspektivet. Det sociokulturella perspektivet på lärande innebär att det är en social process som sker i samspel med omgivningen (Imsen 2006 s.307-308).

Vygotskij tar sin utgångspunkt i den sociala aktiviteten. Den sociala aktiviteten kommer alltid först och sedan utvecklas det individuella. En annan viktig punkt i Vygotskijs teori är den proximala utvecklingszonen. Den proximala utvecklingszonen kan förklaras som en modell för utveckling. Vygotskij förklarar modellen som tre ringar som ligger på varandra, den innersta ringen symboliserar barnet, nästkommande ring symboliserar vad barnet klarar av på egen hand och den yttersta ringen förklarar vad barnet klarar av med hjälp. Den proximala utvecklingszonen ligger emellan de två yttersta ringarna, i denna zon kan en skicklig pedagog utveckla barnet. Vygotskij menar alltså till skillnad från Piaget att barnet kan utvecklas utan att vara bunden till en viss ålder (Imsen 2006 s.315-317).

Som tidigare nämnts går den motoriska utvecklingen i olika stadier. Denna motoriska utveckling kan kopplas till det sociokulturella och det konstruktivistiska perspektivet. Det konstruktivistiska perspektivet hävdar att åldersrelaterad mognad, arvet samt den fysiska miljön utgör grunden för utveckling (Imsen 2006 s.277-280). Det sociokulturella perspektivet

däremot tar sin utgångspunkt i det sociala samspel som uppstår mellan människor och kultur (Imsen 2006 s.207). Det sociokulturella perspektivet pekar alltså på medmänniskornas betydelse för utvecklingen hos ett barn. I interaktioner med andra barn eller vuxna inspireras barnet till nya idéer och ett kreativt tänkande (Vygotskij, 1995). I den proximala utvecklingszon som tidigare nämnts finner barnet nya erfarenheter och utvecklas till en mognare individ (Imsen 2006 s.207).

3 Metod

Nedan följer en redogörelse av kartläggningens urval, metodval och genomförande.

3.1 Urval

I kartläggningen användes observation och enkät som metod. Esaiasson m.fl. (2007) talar om att det är viktigt att hitta en nyckelperson som kan hjälpa forskarna till att hitta rätt miljö (2007 s.349). Nyckelpersonen för kartläggningen i detta fall var en rektor på en skola belägen i Göteborgs ytterområde. Kartläggningen ägde rum i fyra klasser i år tre, sammanlagt deltog 65 elever.

3.2 Metodval

Staffan Stukat menar att forskningsproblemet ska styra metodvalet och inte tvärtom. Inom den kvalitativa forskningen är informationssamlade genom intervju, observation, enkät eller dokumentanalys de brukligaste typerna av metod (Stukat 2005 s.36).

Observation är en form av undersökning som används då betoningen ligger på vad personer gör och inte vad personer säger. Observationer lämpar sig då forskaren vill vara mitt i ett skeende (Esaiasson m.fl. 2007 s.43). I kartläggningen användes kvantitativ observation som metod, då det var praktiska motorikövningar som skulle genomföras bland många elever. Med kvantitativ observation menar Esaiasson m.fl. en företeelse som går att notera i frekvens.

Observatören använde sig av ett observationsschema för att kartlägga de motoriska färdigheterna hos respektive elev (Esaiasson m.fl. 2007 s.344). Det kan vara bra att notera att genom observation så iakttas inte enbart vad som ses med ögat utan även med hjälp av lukter, smaker och ljud. Det kan dock ses svårt att säkerställa olika känslolägen med hjälp av observationer. Det ses därför positivt att i anknytning till observation som metod även använda sig av andra metoder som underlag för att säkerställa det som undersöks (Esaiasson m.fl. 2007 s.343-345). Det centrala med observationen var att skildra de motoriska färdigheterna i elevgruppen. ”En stor fördel jämfört med intervjuer och enkäter är att man får kunskap som är direkt hämtad från sitt sammanhang” (Stukat 2005 s.49). Att utföra en observation innebär att beteenden kan studeras, både verbala och icke verbala Stukat (2005 s.249). Fördelar med att göra en kvantitativ observation är enligt Esaiasson m.fl. ”[...] när fokus är på små barn eller andra människor som har svårt att uttrycka sig verbalt; eller (iv) när forskningsproblemet handlar om sådant som är så känsligt eller kontroversiellt att människor inte gärna talar om det ”rakt av” i exempelvis en intervjusituation” (2007 s.344).

Kartläggningen utformades på ett sådant sätt att ingen elev skulle känna utanförskap eller känna sig kränkt. ”Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö” (Lgr11 s.7).

”Man måste vara medveten om att det är synnerligen svårt att snabbt och säkert registrera företeelser som är mångdimensionella” (Esaiasson m.fl. 2007 s.353). Kartläggningen tar hänsyn till Esaiassons argument kring säkerheten kring mångdimensionella företeelser på ett sådant sätt att extra tid avsattes för observationstillfället. Lektionstillfällena förlängdes med tjugo minuter per klass för att kunna utföra säkra observationer. Med säkra observationer

menas att observatören hade god tid till att kartlägga varje elevs motoriska färdighet, för att kunna uppnå ett så tillförlitligt resultat som möjligt. För att skilja på pojkar och flickor gällande utförandet av övningarna använde sig observatören av olika färgpennor vid ifyllandet av observationsschemat.

Esaiasson m.fl. talar om två typer av enkätundersökning, *informantundersökning* respektive *respondentundersökning* (2007 s.258). Informantundersökning kan jämföras med ett vittne, någon beskriver ett händelseförlopp av något som har hänt eller hur något fungerar och "Vid en respondentundersökning är det svarspersonerna själva och deras egna tankar som är studieobjekten" (Esaiasson m.fl. 2007 s.258). I kartläggningen användes en respondentundersökning, där samtliga svarspersoner fick samma frågor ställda. Ett syfte enligt Esaiasson m.fl. med respondentundersökningen är att finna mönster i svaren och förklara hur olika grupper skiljer sig. Syftet med enkäten var att använda den som ett jämförande komplement till vår observation. Enkäten utformades med fasta svarsalternativ i form av en femgradig skala. Frågorna var formulerade utifrån elevernas upplevelser från motorikövningarna, de fick även svara på om de var pojke/flicka. Enkäten byggde på skriftlig kommunikation, där svarspersonerna själva fyllde i sitt frågeformulär (2007 s.262).

En fördel med enkätundersökning som metod är att svarsalternativen kan sammanställas och att man lätt kan påvisa eventuella skillnader eller likheter med exempelvis diagram. En nackdel kan vara att enkätundersökningen endast "nuddar vid ytan". Om man vill göra en "djupare" undersökning så förespråkar Esaiasson m.fl. att man gör en s.k. samtalsintervju (2007 s.259).

3.3 Reliabilitet, validitet och generalitet

Reliabilitet och validitet handlar om att man ska kvalitetssäkra en studie. Detta för att samma studie ska kunna utföras och återupprepas vid andra tillfällen. Stukát förklarar reliabilitet som hur tillförlitligt det mätinstrument är man använder sig av (Stukát 2005 s.125). Vid direktobservationen som användes i detta fall kan reliabiliteten vara svag då endast en observatör genomförde observationen. "En stor fördel jämfört med intervjuer och enkäter är att man får kunskap som är direkt hämtad från sitt sammanhang" (Stukát 2005 s.49). I detta fall då barn var målgruppen ansåg vi att direktobservation passade som metodval. En faktor som vi tror kan påverka vårt resultat är att vi själva observerade eleverna. Även att det var vi själva som utformade kriterierna utifrån vår tolkning av Lgr 11 och tidigare forskning.

Validiteten handlar enligt (Stukát 2005 s.126) om att man mäter det som man avser att mäta. Vidare skriver Stukát att ju fler personer som ser samma sak desto mer trovärdigt blir resultatet (2005 s.126). Vi kan kritiskt granska oss själva då endast en av oss observerade eleverna vid observationstillfället. Validiteten hanterar huruvida forskaren verkligen undersökt det han angav att undersöka. Stukát påstår att reliabiliteten är en förutsättning för validitet. En hög validitet behöver dock inte innebära en hög reliabilitet (2005 s.126-130). Vår kartläggning har både enkät och observation som metod vilket vi anser kan ge oss två olika perspektiv på resultatet.

Vi vill poängtera att vi inte kan dra några generella slutsatser ang. alla pojkar och flickors motoriska färdigheter i skolår tre, i Sverige, då kartläggningen endast har skett på en skola innehavande fyra klasser med sammanlagt 72 elever. Med generalitet menar Bo Johansson och Per Olov Svedner "[...] i vilken grad resultaten kan generaliseras, gälla för mer än det material som använts" (Johansson & Svedner 2001 s.108). För att dra generella slutsatser hade vi behövt en betydligt större population och mer datamaterial. Då hade kanske också

resultatet sett annorlunda ut, mot vad kartläggningen visade. Vi ser ändå vår kartläggning som en vägvisare för vårt framtida yrke som idrottslärare.

3.4 Genomförande

Genomförandet av kartläggningen av grundmotoriska färdigheter i år tre gjordes den 16/4 - 2012. Kartläggningen genomfördes som tidigare nämnts genom observation och enkät som metodval. Genomförandet utformades för att besvara frågorna: Hur ser de motoriska färdigheterna ut hos elever i skolår tre, under fem grovmotoriska övningar? Hur upplever eleverna sin motoriska färdighet i fem grovmotoriska övningar? Är det någon skillnad mellan pojkar och flickor i fem grovmotoriska övningar?

3.5 Observation av motorikstationerna

Eleverna var vid genomförandet indelade klassvis, varje klass bestod av arton elever. I varje klass delades eleverna in i lag om 5. Vid genomförandet observerades 65 elever, det var 30 flickor och 35 pojkar. Varje klass hade 70 minuter till sitt förfogande för kartläggningen. Idrottshallen delades in i två delar. På ena sidan pågick olika typer av lekar och på andra sidan fanns motorikbanan. Ett lag i taget genomförde motorikbanan medan de andra fyra lagen befann sig på andra sidan av idrottshallen. Motorikbanan bestod av fem olika stationer som representerade fem olika enkla grundläggande grovmotoriska övningar. Varje lag genomförde en station i taget, med tanke på vad Esaiasson m.fl. skriver om svårigheter för observatören när det blir mångdimensionellt (2007 s.353). Barnen observerades utifrån fyra olika nivåer: stora brister, små brister, utvecklad samt väl utvecklad färdighet. Observatören kartlade elevernas motoriska färdigheter och förde in dem i ett observationsschema.

Nedan följer en kort redogörelse över vad som observerades i de olika motorikövningar barnen fick genomföra vid observationstillfället.

Hoppa: På denna station observerades barnets teknik vid enbenshopp. Barnet skulle med ett ben hoppa genom en förutbestämd bana. Banan som barnet skulle hoppa i var sex stycken rockringar som låg efter varandra. Observatören observerade ifall barnet kunde hoppa på ett ben samt om barnet klarade övningen utan att stanna upp.

”Bygga tak”: På denna station observerades barnets teknik vid övningen ”bygga tak”. ”Bygga tak” är en övning där barnet övar handstående. Barnet skulle med hjälp av en ribbstol nå en så hög höjd med fötterna som möjligt med händerna i golvet. Observatören observerade om barnet hade parallella händer samt om barnet hade raka armar. Även höjden på fötterna observerades.

Kasta: På denna station observerades barnets teknik vid kastövning. Barnet skulle kasta en ärtpåse över en förutbestämd linje. Observatören observerade endast tekniken på kastet. Barnet skulle i detta fall rotera axeln bakåt hålla ärtpåsen i mitten av handen samt sikta högt för att nå önskad längd på kastet.

Kullerbytta: På denna station observerades barnets teknik vid kullebytta framåt. Barnet skulle från nigsittande med handstöd i mattan, rotera runt till stående.

Balansera: På denna station observerades hur barnet tog sig över en bänk som var vänd upp och ner på. Observatören tittade på följande: om barnet tog det ena benet framför det andra, klarade att balansera på hela bänken samt att vända vid bänkens slut och gå tillbaka dit han/hon började.

Observatören utgick ifrån följande bedömningskriterier då motorikövningarna genomfördes:

Stora brister: Då eleven inte försöker sig på övningen eller helt saknar färdighet.

Små brister: Då eleven genomför övningen men inte använder rätt teknik .

Utvecklad: Då eleven genomför övningen, klarar den och använder rätt teknik.

Väl utvecklad: Då eleven genomför övningen, klarar den, använder rätt teknik samt visar automatisering.

3.6 Enkätundersökning

Efter observationerna av motorikstationerna samlades respektive klass i sitt klassrum. Barnen fick innan påbörjat teoripass svara på en enkät om upplevelsen av motorikbanan. Syftet med enkätundersökningen var som tidigare nämnt att få en förståelse om hur barnen upplevde de fem grovmotoriska övningarna. Barnen fick betygsätta motorikbanans svårighetsgrad med hjälp av en fyragradig skala. I den fyragradiga skalan stod 1 för mycket svår och 4 för mycket lätt. Barnen fick själva fylla i enkäten. Innan enkäten genomfördes läste en pedagog upp frågorna samt att barnen fick fråga om något var oklart. Genomförandet av enkäten tog ca.15 minuter.

4 Resultatredovisning

Resultatet visas med stapeldiagram över den motorikbana som observerats. Varje station redovisas var för sig, pojkar och flickor redovisas enskilt. Vidare redovisas också stapeldiagram över elevernas egenupplevda känsla av varje motorikstation. Flickor och pojkar redovisas var för sig i samtliga diagram. Under resultatredovisningen av observationerna utgick observatören utifrån följande bedömningskriterier:

Stora brister: Då eleven inte försöker sig på övningen eller helt saknar färdighet.

Små brister: Då eleven genomför övningen men inte använder rätt teknik.

Utvecklad: Då eleven genomför övningen, klarar den och använder rätt teknik.

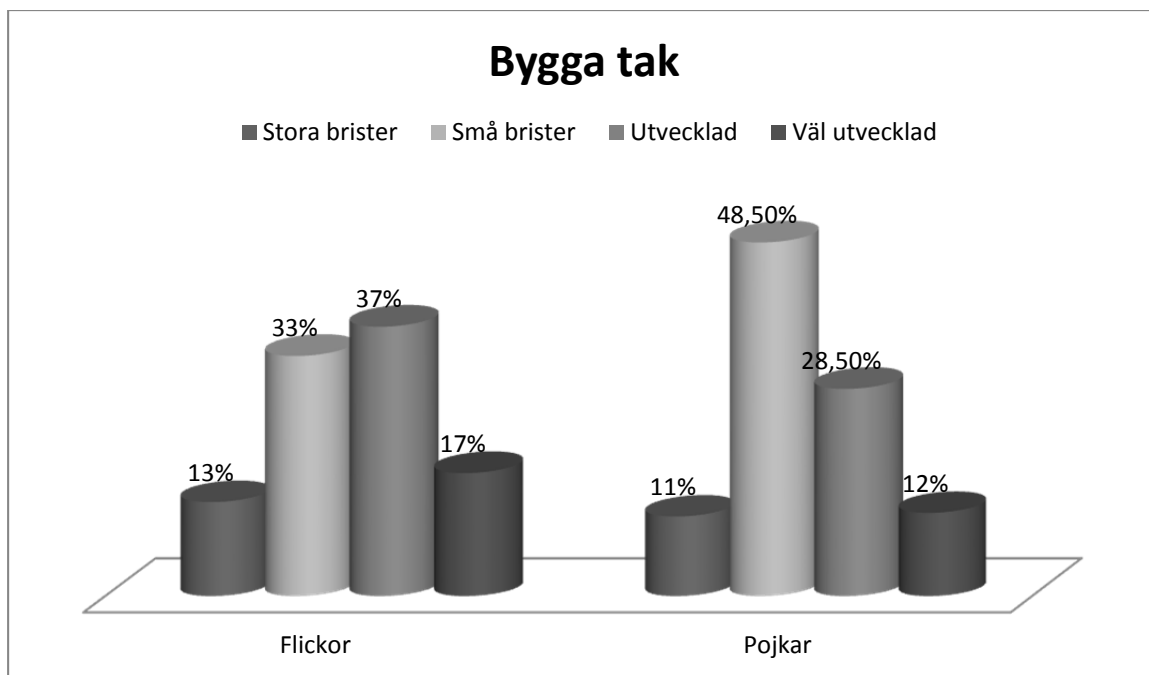
Väl utvecklad: Då eleven genomför övningen, klarar den, använder rätt teknik samt visar automatisering.

Det sammanlagda antalet av elever under genomförandet av observationen var 65st, varav 30st flickor och 35st pojkar. Resultatet redovisas i procentform.

Enkätundersökningen redovisas utifrån elevernas egenupplevda känsla gällande svårighetsgrad kring de olika motorikstationerna. Enkäten var utformad med följande fyra svarsalternativ: *Mycket svår, svår, lätt och mycket lätt*. Det sammanlagda antalet av elever under genomförandet av enkätundersökningen var 65st, varav 30st flickor och 35st pojkar. Resultatet redovisas i procentform.

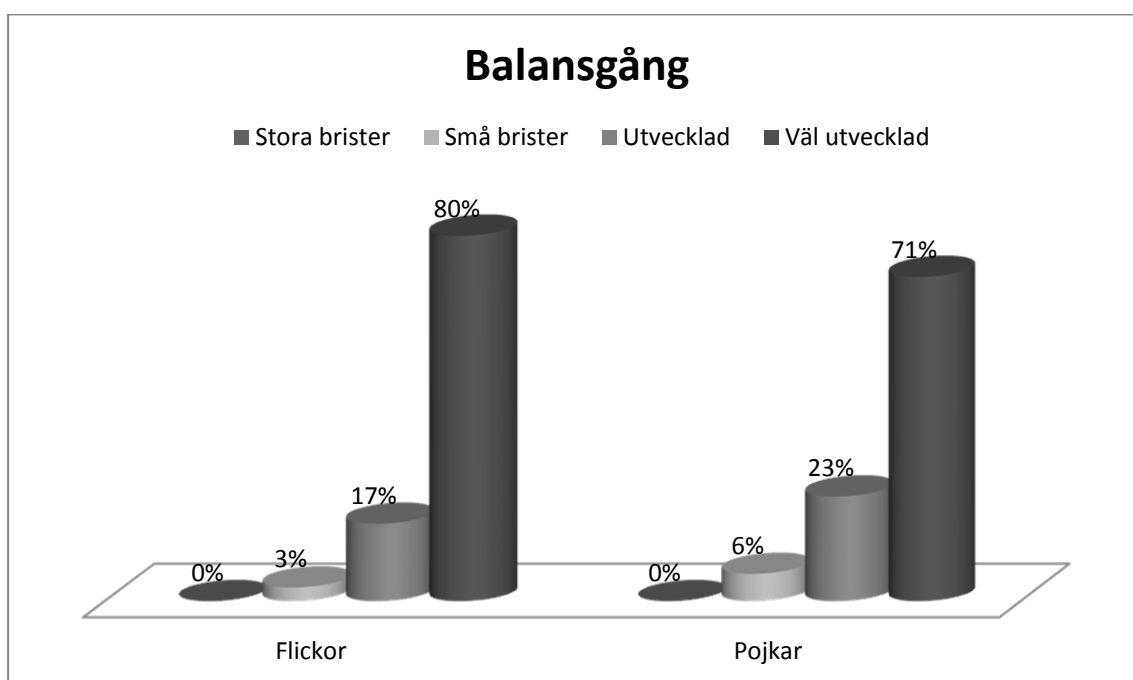
4.1 Redovisning av observation

Nedan redovisas figur 1 till 5. Resultatet visar observatörens uppfattning om barnens motoriska färdigheter kring fem grundläggande motoriska övningar.

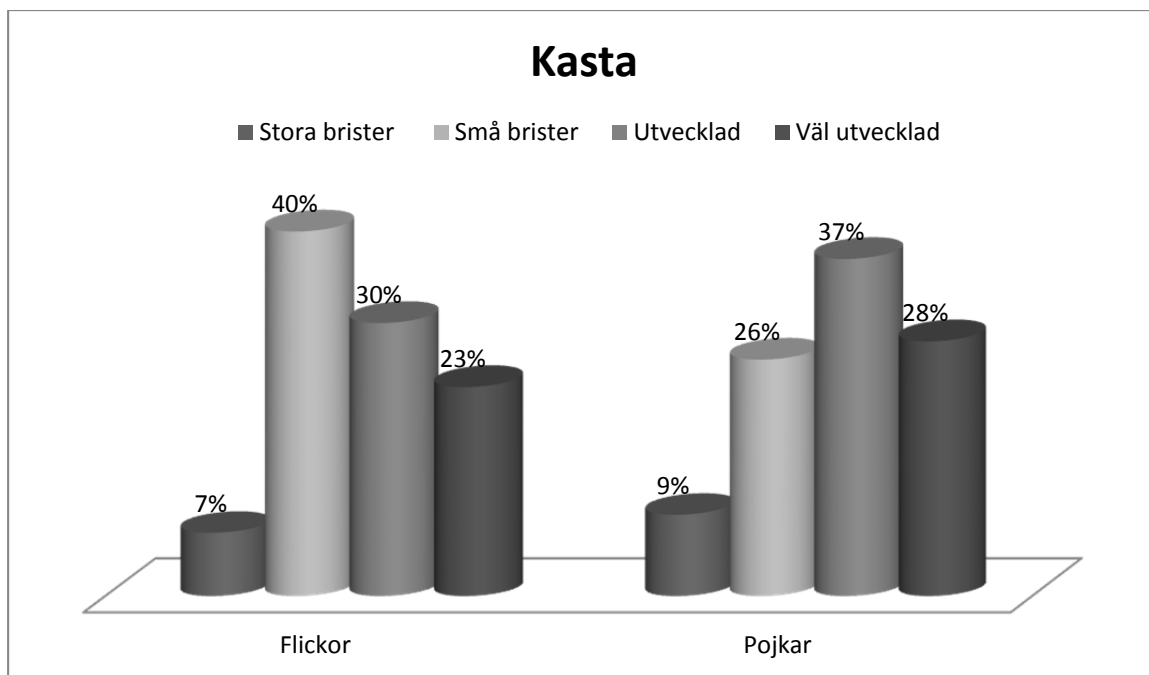
Figur 1. Bygga tak observation

Här visas det sammanlagda resultatet av observationen av 65 elevers motoriska färdighet i övningen bygga tak. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Hälften av pojkarna hade små brister gällande övningen bygga tak, medan endast en tredjedel av flickorna hade små brister.

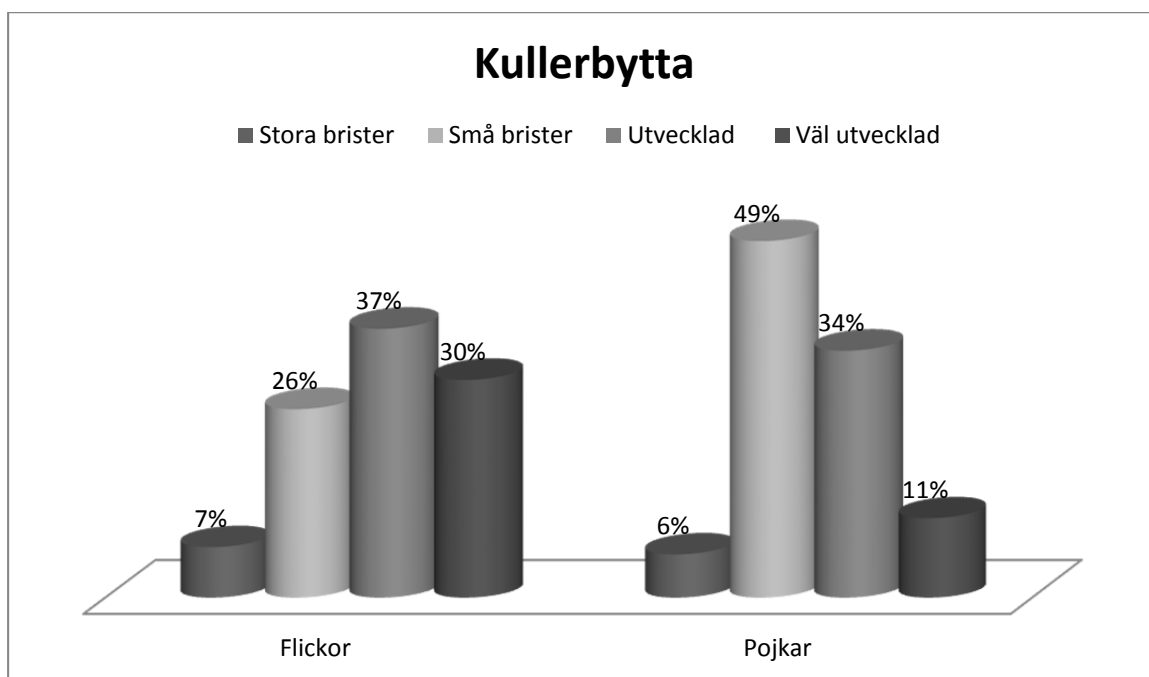
Figur 2. Balansgång observation

Här visas det sammanlagda resultatet av observationen av 65 elevers motoriska färdighet i övningen balansgång. Här visade en majoritet av såväl flickor som pojkar på en väl utvecklad nivå.

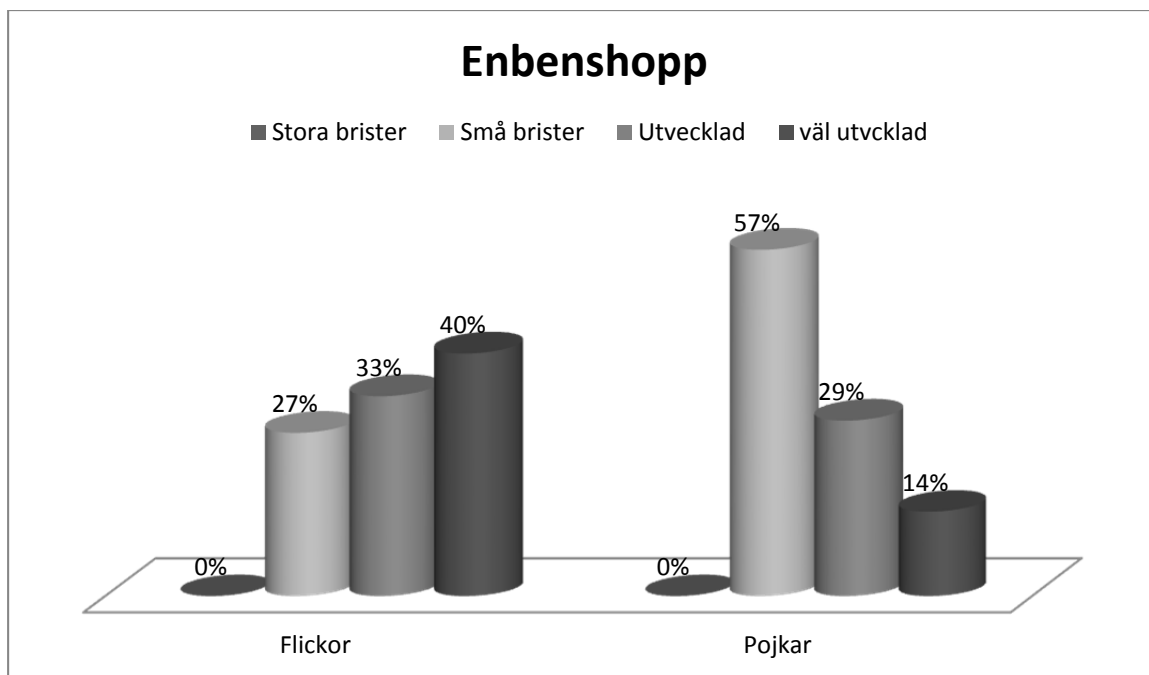
Figur 3. Kasta observation

Här visas det sammanlagda resultatet av observationen av 65 elevers motoriska färdighet i övningen kasta. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Resultatet visar en hög andel små brister bland flickorna, medan pojkarna visar en hög andel utvecklad till väl utvecklad färdighet i övningen kasta.

Figur 4. Kullerbytta observation

Här visas det sammanlagda resultatet av observationen av 65 elevers motoriska färdighet i övningen Kullerbytta. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Flickornas resultat visar på en jämn spridning mellan små brister till väl utvecklad nivå. Pojkarnas resultat visar att nästan hälften av pojkarna hade små brister, endast liten andel visar på väl utvecklad nivå.

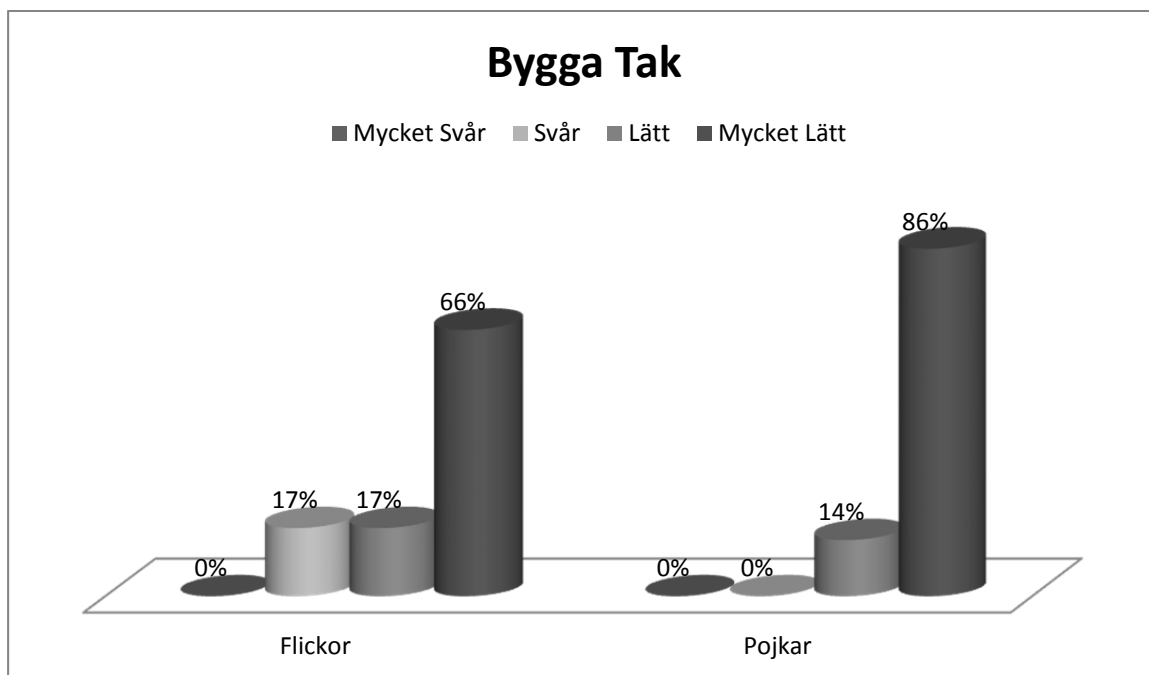

Figur 5. Enbenshopp observation

Här visas det sammanlagda resultatet av observationen av 65 elevers motoriska färdighet i övningen enbenshopp. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Övervägande del av flickorna visade utvecklad till välutvecklad färdighet i övningen enbenshopp. Majoriteten av pojkarna visade sig ha små brister i övningen enbenshopp.

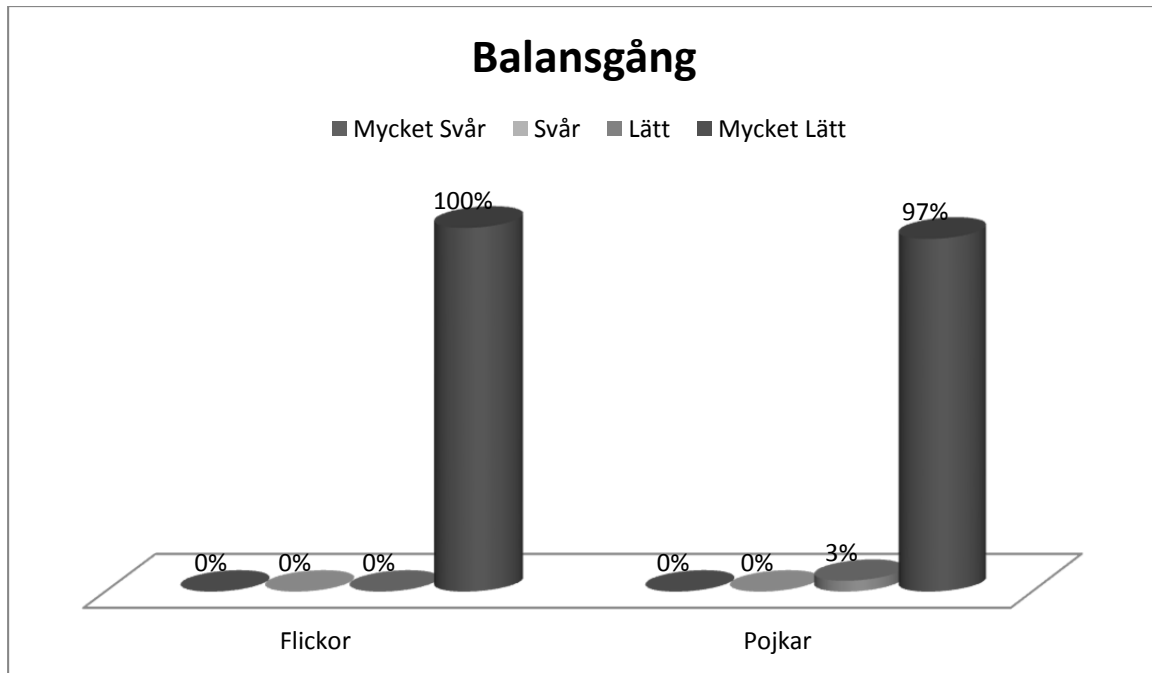
4.2 Redovisning av enkätundersökning

Nedan redovisas figur 6 till 10. Resultatet visar elevernas egenupplevda känsla kring fem motoriska övningar.

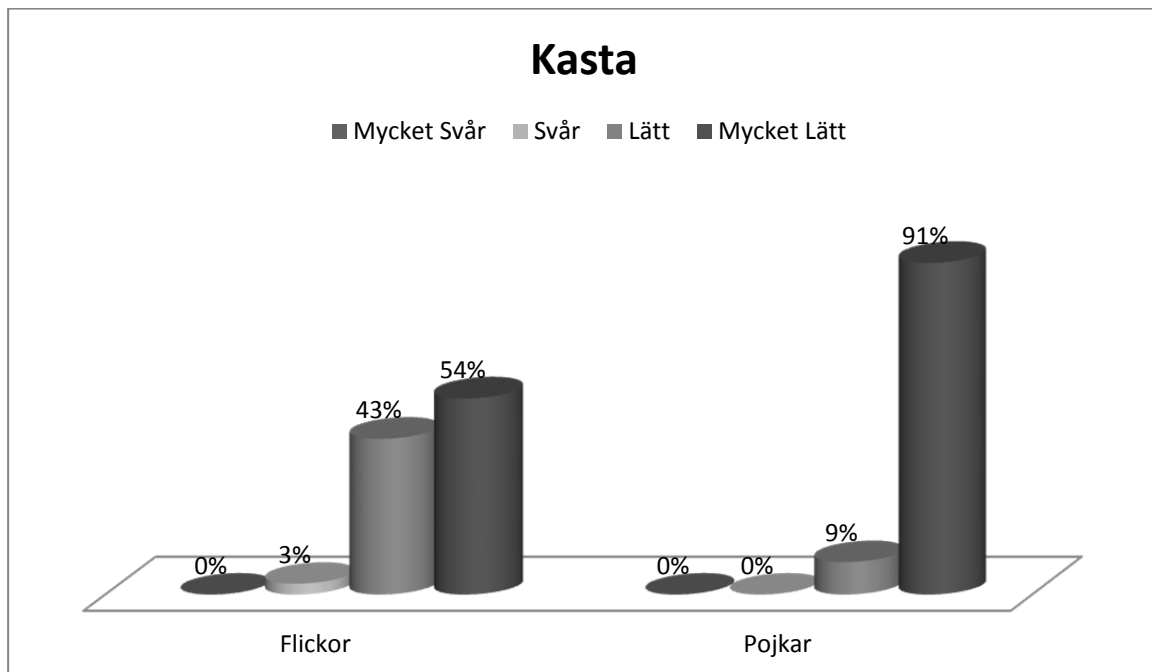
Figur 6. Bygga tak enkätundersökning

Här visas det sammanlagda resultatet av enkäten kring 65 elevers självupplevda känsla av svårighetsgrad i övningen ”bygga tak”. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Övervägande del av såväl flickor som pojkar ansåg övningen bygga tak vara mycket lätt.

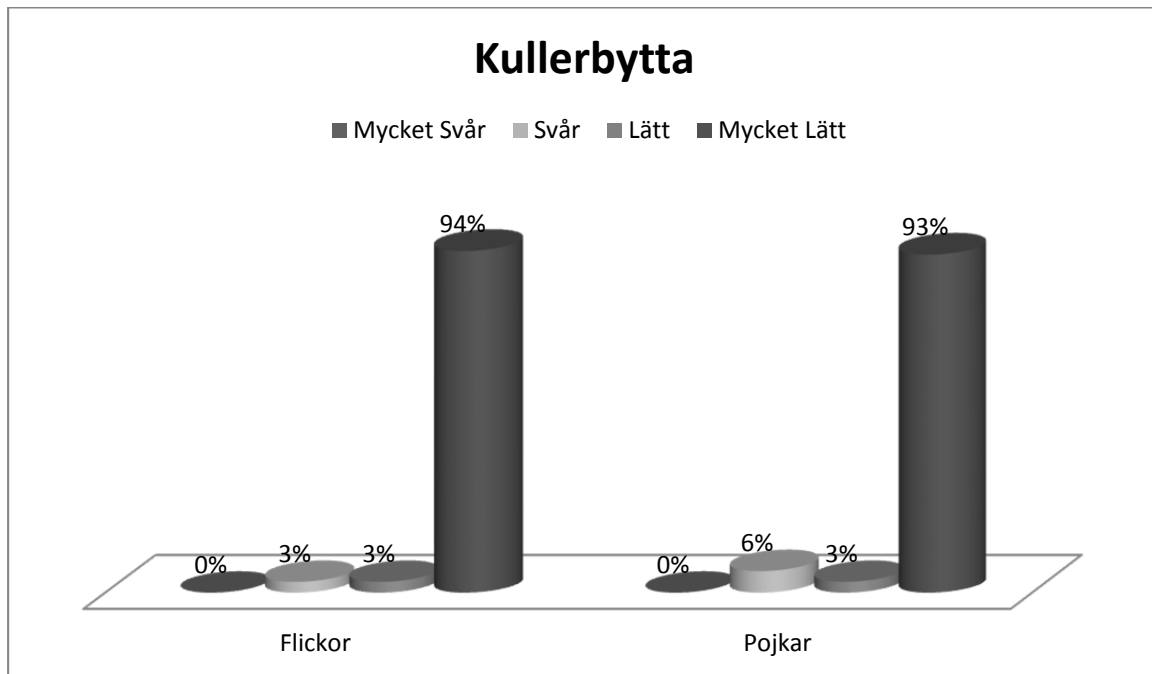
Figur 7. Balansgång enkätundersökning

Här visas det sammanlagda resultatet av enkäten kring 65 elevers självupplevda känsla av svårighetsgrad i övningen balansgång. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Övervägande del av såväl flickor som pojkar ansåg övningen balansgång vara mycket lätt.

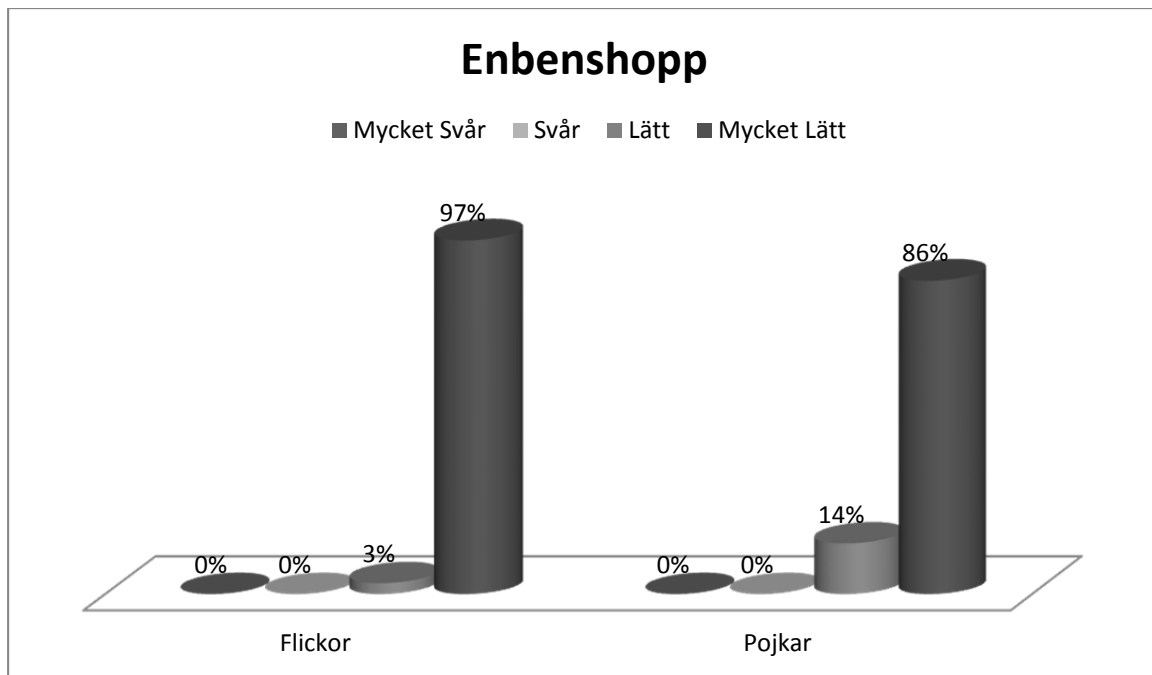
Figur 8. Kasta enkätundersökning

Här visas det sammanlagda resultatet av enkäten kring 65 elevers självupplevda känsla av svårighetsgrad i övningen kasta. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Majoriteten av pojkarna ansåg övningen kasta som mycket lätt. En övervägande del av flickorna ansåg övningen vara lätt till mycket lätt.

Figur 9. Kullerbytta enkätundersökning

Här visas det sammanlagda resultatet av enkäten kring 65 elevers självupplevda känsla av svårighetsgrad i övningen kullerbytta. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Majoriteten av såväl flickor som pojkar ansåg att övningen kullerbytta var mycket lätt. Endast en liten del av pojkarna upplevde övningen som svår.

Figur 10. Enbenshopp enkätundersökning

Här visas det sammanlagda resultatet av enkäten kring 65 elevers självupplevda känsla av svårighetsgrad i övningen enbenshopp. Pojkar och flickor redovisas var för sig. Majoriteten av flickorna ansåg övningen enbenshopp som mycket lätt medan majoriteten av pojkarna ansåg övningen lätt till mycket lätt.

5 Analys

Nedan följer diskussion och analys av de fem grovmotoriska stationerna. Diskussionen och analysen kommer att presenteras utifrån en station i taget. Diskussionen och analysen kommer att behandla vår frågeställning samt föra resonemang med stöd från tidigare forskning. Hur ser de motoriska färdigheterna ut hos elever i skolår tre, under fem grovmotoriska övningar? Hur upplever eleverna sin motoriska färdighet i fem grovmotoriska övningar? Är det någon skillnad mellan pojkar och flickor i fem grovmotoriska övningar?

Bygga Tak

Den grovmotoriska övningen ”bygga tak” visade utifrån observationen, att hälften av pojkarna hade små brister i utförandet. Däremot pojkarnas egenupplevda känsla var att övningen uppfattades som lätt till mycket lätt. Observationens resultat kan kopplas till det Engström (1998 128-129) som kallar denna fas för introduktionsfasen. Introduktionsfasen är då barnet uppfattar övningen och testar den, i detta läge får inte pedagogen ge för svåra instruktioner. Utifrån resultatet av enkät och observation kan vi tydligt se att en majoritet av pojkarna befinner sig i denna fas. Flickorna hade i övningen ”bygga tak” ett jämnare resultat över de fyra bedömningskriterierna enligt observationen. Likt pojkarnas egenupplevda känsla var också majoriteten av flickornas känsla att övningen var mycket lätt. Trots det upplevde en liten del av flickorna att stationen ”bygga tak” var svår i jämförelse mot pojkarna, där ingen upplevde övningen svår till mycket svår. Av resultatet att tyda kan vi se att de flesta pojkar befinner sig i introduktionsfasen medan de flesta flickorna befinner sig i automatiseringsfasen. Automatiseringsfasen är den fas där barnet tränar en specifik rörelse och den sitter kvar. Den specifika rörelsen bör tränas i olika delar för att få en helhetsbild, i

denna fas har också omgivningen stor betydelse (Engström 1988 s.128-129). Utifrån observationen kan vi se att flickorna hade något bättre resultat i övningen ”bygga tak” i jämförelse med pojkarna. Detta till skillnad från Nyberg och Tidéns kartläggning (2004) som visade att flickor och pojkar i år 3 låg på samma motoriska förmåga i denna övning. Ur det konstruktivistiska perspektivet menar Piaget att utveckling sker i förhållande till mognad, arv och den fysiska miljön (Imsen 2006 s.277-280). Dessa faktorer skulle kunna vara en förklaring till att pojkarna respektive flickornas resultat utföll olika. En annan faktor till att resultatet såg olika ut mellan barnen kan vara de minnesbilder man i denna ålder tränar upp via sinnen för att kunna vidareutveckla sin motoriska rörelserepertoar (Langlo Jagtöien m.fl. 2002 s.110-111). Med detta menar vi att alla elever inte har samma minnesbilder vilket resulterar i olika förkunskaper inför övningen.

Balansgång

Majoriteten av såväl flickorna som pojkarna visade utvecklad till väl utvecklad färdighet gällande stationen balansgång. Elevernas egenupplevda känsla kring stationen överensstämde till största del med observationens resultat. Av resultatet att tyda ligger majoriteten pojkar och flickor på ungefär samma färdighetsnivå. Vi anser att eleverna i denna kartläggning befinner sig på det som Engström kallar för generaliseringsfasen. I denna fas klarar barnet övningen utan yttre påverkan och utan att tänka på hur övningen utförs (Engström 1988 s.128-129). Vi kan se att eleverna hade ett bra utvecklat balanssinne (vestibulärt sinne) då eleverna inte hade några problem med att utföra övningen (Engström 1988 s.120). Däremot visade det sig att en liten del av pojkarna hade små brister i utförandet av övningen. Vår hypotes är att dessa elever hade ett mindre utvecklat balanssinne (vestibulärt sinne). I boken *Motorisk träning för fumlare och tumlare* skriver författarna om olika faktorer på svårighetsgrader i en balansövning. De påstår att olika faktorer såsom stödytans storlek, tyngdpunktens höjd över stödytan och balansredskapets egenskaper utgör grunden för hur eleverna klarar olika balansövningar (Hans Christian Nielsen, Anita Vesterdorf, Jörgen Skaftved 1988 s.69). De menar också att balanssinnet påverkas av andra sinnen såsom synen (avståndsbedömning) och det taktila sinnet (hur något känns) i detta fall balansbrädans utformning (Nielsen m.fl.1988 s.68). Detta kan vara en möjlig orsak till att några av pojkarna hade små brister i övningen. Ericsson (2003) nämner i sin avhandling att en faktor till hennes positiva resultat kan vara inställningen till motorisk träning bland eleverna, lärarna och föräldrarna (s.137). Vi kan dock inte säkert veta om våra elever, lärare och föräldrar har haft liknande positiv inställning till motorisk träning. En annan förklaring till det positiva resultatet kan vara elevgruppens sammansättning. Vygotskij nämner det sociala samspelet som en stor bidragande faktor för individens utveckling. Vygotskij menar att lärandet är en social process som sker i samspel med andra (Imsen 2006 s.307-308). Möjligtvis hade kartläggningens elevgrupp tillsammans skapat en väl utvecklad motorisk färdighet vid balans genom stimulerande miljö.

Kasta

I den grovmotoriska övningen ”kasta”, visade resultatet av observationen att övervägande delen av flickorna hade små brister. Dock upplevde majoriteten av flickorna att övningen var lätt till mycket lätt. Pojkarnas resultat från observationen visar att en övervägande del låg på intervallen utvecklad till väl utvecklad förmåga i övningen kasta. Enligt pojkarnas egenupplevda känsla från enkätundersökningen visar resultatet att majoriteten upplevde övningen som mycket lätt. Av detta kan vi konstatera att pojkarnas resultat från observationen och enkäten överensstämmer relativt väl. Flickorna däremot upplever övningen lättare än vad resultatet från observationen visade. Vygotskij nämner den proximala utvecklingszonen där eleven klarar olika saker i olika zoner. Den proximala utvecklingszonen

är den zon som eleven klarar med hjälp av en vuxen eller en mer kunnig jämnårig. Möjligtvis har pojkarnas utvecklingszon varit mer stimulerande än flickornas då resultatet visar på en större färdighet (Imsen 2006 s.315-317).

I likhet med Nyberg och Tidéns studie (2004 s.199) visar även vår undersökning att pojkarna över lag hade bättre resultat än flickorna i denna övning. Enligt Engströms fyra faser kan vi utifrån vårt resultat placera in de flesta flickorna i introduktionsfasen där barnet får en uppfattning om hur rörelsen ska genomföras och där barnet får testa rörelsen utan svåra instruktioner. Majoriteten av pojkarna däremot befinner sig enligt oss i automatiseringsfasen där de har skaffat sig en sådan grad av skicklighet så de inte behöver tänka på hur övningen utförs (Engström 1988 s.128-129). Langlo Jagtöien m.fl. (2002 s.91) nämner flera viktiga komponenter gällande koordinativa egenskaper såsom balans, rytm, reaktion, rumsorientering, anpassad kraft, öga-hand och öga-fotkoordination. En förklaring till att flickorna hade ett något sämre resultat än pojkarna kan vara att de inte hade samma färdigheter i öga-hand koordination och förmågan till anpassad kraft. Langlo Jagtöien m.fl. nämner även att vissa barn behöver träna ända fram till puberteten med de grundläggande motoriska övningarna, vilket kan vara en annan faktor som påverkat resultatet (2002 s. 110-111).

Kullerbytta

I motorikövningen kullerbytta visar resultatet från observationen att majoriteten av flickorna visade utvecklad till väl utvecklad förmåga att utföra övningen, till skillnad från pojkarna där nästan hälften visade små brister. Enligt enkätundersökningen visade det sig dock att en större majoritet av både flickor och pojkar upplevde övningen som mycket lätt. Trots det var det märkbara skillnader i förhållande till observationen. Det var få, men ändå några som hade stora brister i övningen. En förklaring till det kan vara det som Engström nämner, att barn som har problem med vestibulärsinnet (balanssinnet) upplever övningar såsom kullerbyttor, snurra, hoppa och gunga som obehagliga (1988 s.119-122). Piaget hävdar att motorisk kunskap måste erövrats av egen kraft genom egna erfarenheter. Vidare skriver Piaget att barnet befinner sig i olika stadium under olika åldrar. I åldern 7-11 år befinner barnet sig i den konkret-operationella stadiet. I detta stadium påstår han att det finns eventuella könsskillnader. Flickorna har en mer nyfiken syn på världen i detta stadium (Imsen 2006 s. 294). Möjligtvis är det då därför flickorna har en större utvecklad förmåga att genomföra en kullerbytta.

Även Nyberg och Tidéns (2004) kartläggning visar att fyra av tio pojkar såväl som flickor inte klarar av övningen tillfredsställande (s.199). Vårt resultat visar att majoriteten av pojkarna har små brister. Majoriteten av flickorna däremot befinner sig på en utvecklad nivå av att utföra en kullerbytta. Av detta att tyda befinner sig de flesta flickorna i det som Engström kallar för automatiseringsfasen, medan de flesta pojkarna befinner sig i den s.k. introduktionsfasen (1988 s.128-129). Likt analysen av övningen "kasta" vill vi poängtera det som Langlo Jagtöien m.fl. skriver, att vissa barn behöver träna grundläggande motoriska övningar ända fram till puberteten (2002 s.110-111).

Enbenshopp

Här visade studien att flickorna hade en jämn spridning mellan intervallen små brister till väl utvecklad färdighet. Majoriteten pojkar befann sig däremot på intervallen små brister. Resultatet visar en tydlig skillnad mellan pojkar och flickor. En övervägande del av flickorna klarade övningen på en väl utvecklad nivå medan pojkarna till övervägande del klarade övningen med små brister. Nyberg och Tidén (2004) använder sig av en liknande övning i sin

kartläggning ”*flå katt - är det något att kunna?*”. Deras resultat visar likt vårt, att flickorna har en mer utvecklad färdighet än pojkarna (s. 198). Observationens resultat stämmer inte överens med elevernas egenupplevda känsla kring övningen. Eleverna uppfattade till större del att övningen var mycket lätt. Av resultatet att döma kan vi se att flickorna befinner sig jämt fördelade i Engströms faser introduktionsfasen, automatiseringsfasen och generaliseringsfasen, medan flertalet av pojkarna däremot befinner sig i introduktionsfasen (1988 s.128-129). En faktor till resultatet kan vara det Langlo Jagtöien m.fl. nämner, ”för att skapa god rörelseförmåga måste flera komponenter av koordinativa egenskaper samspela”. Dessa komponenter kan vara bl.a. balans, rytm, reaktion, rumsorientering, anpassad kraft, och öga-fotkoordination (2002 s.91). Enligt Ericsson (2003) så krävs det också ett bra samspel mellan perception (sinnena) och motorik för att en rörelse ska ske lätt, ändamålsenligt och obesvärat (s.21). I denna övning pekar resultatet på att pojkarna hade en sämre färdighet i jämförelse mot flickorna. Vygotskij talar om det sociala samspelet som en viktig del för barns utveckling. Vygotskij hävdar att det sociala samspelet med andra alltid kommer före den individuella utvecklingen (Imsen 2006 s.307-308). I övningen enbeshopp kan pojkarnas respektive flickornas sociala samspel sett olika ut. Flickorna kan möjligtvis tidigare ha stimulerats med övningar som gynnat övningen enbeshopp. Piagets lärandeteori däremot skulle kunna förklara resultatet genom att flickorna befinner sig i ett mer utvecklat stadium än pojkarna (Piaget 1972).

6. Diskussion

Enligt observationens resultat hade övervägande delen av flickorna en väl utvecklad motorisk färdighet i de fem grovmotoriska övningarna. Detta jämfört med pojkarna, där majoriteten hade små brister i de grovmotoriska övningarna.

Till skillnad från observationen visade enkätundersökningen att majoriteten av både flickor och pojkar upplevde samtliga övningar som mycket lätta. Det fanns en viss skillnad mellan pojkarnas och flickornas motoriska färdigheter i vår kartläggning. Däremot fanns det stora likheter mellan pojkarnas och flickornas svar i enkätundersökningen.

Eleverna i kartläggningen upplevde de motoriska övningarna som mycket lätta. Detta ses av oss som en fördel inför det fortsatta arbetet med motorisk träning. Då eleverna upplevde övningarna som mycket lätta tolkar vi resultatet av enkätundersökningen som att eleverna känner lust inför fortsatt träning av motorisk utveckling. Annerstedt och Gjerstedt skriver att ”Barnens förutsättningar och behov ska vara det som genomgående styr verksamheten” (1992 s.90). Av observationsresultatet kan vi tyda att både pojkarna och flickorna behöver mer träning i grundläggande motorik.

Av vårt resultat att döma kan vi konstatera att flickorna har en större motorisk färdighet i jämförelse med pojkarna. I övningen kasta hade dock pojkarna betydligt bättre färdighet än flickorna. En tanke kring resultatet kan vara idrottsämnets utveckling genom åren. Från att eleverna tidigare ha präglats av den klassiska Linggymnastiken där kroppshållning och exakta rörelser stod i fokus, har dagens idrottsundervisning övergått till att allt mer inriktas mot bollsport och tävlingsidrott (Engström 1988 s.10-14). En hypotes är att pojkarna har ägnat en större del av sin fysiska aktivitet åt boll och tävlingsidrott. Detta kan eventuellt ha bidragit till en ensidigare utveckling av de motoriska grundformerna hos pojkarna, medan flickornas fysiska aktivitet har stimulerat en mer allsidig motorisk utveckling.

I läroplanen för idrott och hälsa är ett syfte att alla elever ska ges förutsättningar till att röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang (Lgr11 s.51). Enligt oss är det vår uppgift som

blivande idrottslärare att skapa goda förutsättningar för att barnen skall få allsidig träning i undervisningen. Vi tror att många elever idag har stött på en ensidig idrottsundervisning under sina första skolår och att de på så sätt inte fått möjlighet att öva och träna på de så viktiga motoriska grundformerna. Langlo Jagtöien m.fl. nämner att ensidig vuxenstyrd teknikträning kan resultera till att barn missar den allsidiga motoriska träningen (2002 s.110). Vi menar att en ensidig idrottsundervisning kan vara en bakomliggande faktor till vårt resultat. Som enkätundervisningen visade upplevde eleverna de fem grovmotoriska övningarna som mycket lätta vilket vi ser som positivt. Eleverna i kartläggningen har därför goda förutsättningar till fortsatt utveckling i de motoriska övningarna. Det kan kopplas till det som Annerstedt och Gjerstedt beskriver som den ”motoriska guldåldern” (skolåldern till puberteten). De menar att en stimulerande miljö och allsidig träning i tidig ålder genererar till en god utvecklad motorisk färdighetsnivå resten av livet (1992 s.86).

Den stimulerande miljön nämner även Piaget som en viktig faktor när barns utveckling står i centrum. Piaget nämner miljön, arvet och barnets mognad som viktiga faktorer för att inläring ska ske (Imsen 2006 s.277-280).

Som bilvande idrottslärare ser vi att vårt ansvar för barnet ligger i undervisningsmiljön. ”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära” (Lgr 11 s.10). Detta kan kopplas till Vygotskij teori som menar att den sociala aktiviteten ligger till grund för all inläring (Imsen 2006 s.315-317). Vår uppgift som blivande idrottslärare är att låta eleverna utvecklas i den sociala gemenskap som råder i skolan samt möta varje elev på individuell nivå. Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till är Lawthers (1977) sätt att indela den fysiska utvecklingen i olika faser. Elever i samma åldrar befinner sig utspritt i de fyra olika faserna. Hur kommer det sig att de gör detta när de alla bör ha fått samma idrottsundervisning? Möjligtvis kan hemmiljö och fritidsaktiviteter varierat mellan eleverna, vilket kan vara en annan orsak till att de har utvecklat sina motoriska färdigheter olika mycket.

Som tidigare nämnts visar Lars-Magnus Engström genom sin forskning, att samhället utvecklats till att bli allt mer stillasittande. Barnen uppmuntras inte längre att använda sina kroppsliga färdigheter, då fysisk aktivitet har ersatts med aktiviteter som TV, datorspel och video. Engström menar att den fysiska aktiviteten minskat radikalt (2000 s.9-10). Detta kan vara en anledning till att eleverna befinner sig utspritt i (Lawthers 1977) olika faser. Trots elevernas olikheter anser vi att det är vår uppgift som blivande idrottslärare att tillsammans med skola och föräldrar möta varje elev på individuell nivå och utefter elevernas förutsättningar bedriva en så bra idrottsundervisning som möjligt.

6.1 Vidare forskning

Om vi skulle få möjlighet att vidareutveckla vårt examensarbete hade vi gärna utfört en kartläggning av barns motorik på flera olika skolor. Dels för att på så sätt få ett större underlag, men också för att se vad olika lärare och deras undervisning har för betydelse för barns motoriska utveckling.

Ytterligare ett perspektiv kan vara att göra en jämförandestudie över tid där man kartlägger eleverna under ett visst antal år. Arbetet skulle också kunna sättas i perspektiv till den övriga skolundervisningen. Vår tanke är då att undersöka hur motorisk utveckling och skolprestationer hänger samman. En sådan studie hade kunnat jämföras med (Ericsson 2003) där hon undersöker relationen mellan motorik, koncentration och skolprestationer.

7 Referenser

Annerstedt, Claes., Gjerset, Asbjörn. (1997). *Idrottens träningslära*. Malmö: Multicare förlag AB.

Backman, Erik., Larsson, Håkan., Lundvall, Suzanne., Meckbach, Jane., Nyberg, Marie., Redelius, Karin., Tidén, Anna. (2004). *Mellan nytta och nöje – bilder av idrott och hälsa*. Stockholm: Edita Norstedts.

Ellneby, Ylva. (1991). *Barns rätt att utvecklas*. Stockholm: Utbildningsradion AB.

Engström, Lars-Magnus. (2000). *Idrott som social markör*. Stockholm: HLS förlag.

Engström, Lars-Magnus. (1988). *Idrotten lär*. Kristianstad: Utbildningsradion AB.

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Wängnerud, Lena. (2007). *Metodpraktikan*. Vällingby: Norstedts AB.

Ericsson, Ingegerd. (2003). *Motorik, koncentrationsförmåga och skolprestationer – en interventionsstudie i skolår 1-3*. Malmö: Reprocentralen.

Statens Folkhälsoinstitut. (2010). *Målområde 9, Fysisk aktivitet*. Örebro: Davidssons Tryckeri AB.

Forsström, Agneta. (1995). *Perception och motorik*. Umeå: Tryckmakarna AB.

Holle, Britta. (1987). *Barns motoriska utveckling*. Stockholm: Natur och Kultur.

Imsen, Gunn. (2006). *Elevens värld*. Oslo: Universitetsförlaget.

Johansson, Bo., Svedner, Per Olov. (2001). *Examensarbetet i lärarutbildningen. Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala: Kunskapsförlaget

Langlo Jagtöien, Greta., Hansen, Kolbjörn., Annerstedt, Claes. (2002). *Motorik, lek och lärande*. Göteborg: Multicare Förlag AB.

Lawther, J.D (1977). *The learning and performance of physical skille*, New Jersey: Prentice-Hall.

Nielsen, Hans Christian., Vesterdorf, Anita., Skaftved, Jörgen. (1988). *Motorisk träning för fumlare och tumlare*. Örebro: Motorika

Piaget, Jean. (1972). *Framtidens skola – att förstå är att upptäcka*. Stockholm: Bokförlaget Forum AB.

Stukát, Staffan. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Sigmundsson, Hermundur., Vorland Pedersen, Arve. (2004). *Motorisk utveckling - Nyare perspektiv på barns motorik*. Lund: Studentlitteratur.

Vygotskij, Lev (1995). *Fantasi och kreativitet i barndomen*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos AB.

Ågren, B., Ståhl, G., Mellhammar, G., Jonsson, G., & Lindgren, R. *Baskurs, barn och ungdom – Deltagarmaterial*. Gymnastikförbundet. Malmö: Holmberg i Malmö AB

Elektroniska källor

www.ne.se/motorik 2012-04-09

www.skolverket.se 2012-05-03

<http://www.vr.se/download/18.668745410b37070528800029/HS%5B1%5D.pdf> 2012-05-14

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1 Observationsschema

Markera med blå penna för flickor och röd penna för pojkar.

Observatörens namn: Datum:	Stora brister	Små brister	Utvecklad	Välutvecklad
Bygga tak				
Enbenshopp				
Balansgång				
kullebytta				
Kasta				

Stora brister: Då eleven inte försöker sig på övningen eller helt saknar färdighet.

Små brister: Då eleven genomför övningen men inte använder rätt strategi.

Utvecklad: Då eleven genomför övningen, klarar den och använder rätt strategi.

Väl utvecklad: Då eleven genomför övningen, klarar den, använder rätt strategi samt visar automatisering.

8.2 Bilaga 2 Enkätundersökning

Enkätundersökning

Är du?

Kille

Tjej

Ringa in det alternativ som passar bäst

Hur upplevde du övningen *bygga tak*?

Mycket svår Svår Lätt Mycket lätt

Hur upplevde du övningen *enbenshopp*?

Mycket svår Svår Lätt Mycket lätt

Hur upplevde du övningen *balansgång*?

Mycket svår Svår Lätt Mycket lätt

Hur upplevde du övningen *kullerbytta*?

Mycket svår Svår Lätt Mycket lätt

Hur upplevde du övningen *kasta*?

Mycket svår Svår Lätt Mycket lätt

8.3 Bilaga 3 Tillstånd

Anhållan om tillstånd för att ert barn kan delta i en undersökning inom ramen för ett examensarbete vid lärarutbildningen vid Göteborgs universitet

Vi är studenter som utbildar oss till lärare vid Göteborgs Universitet. Vi skall nu skriva den avslutande uppgiften inom lärarutbildningen som är vårt examensarbete och som ger oss vår lärarbehörighet. Arbetet motsvarar 10 veckors heltidsstudier och skall vara klart i

Examensarbetets syfte är

De viktigaste frågorna vi behöver få svar på är

.....

.....För att kunna besvara dessa frågor behöver vi samla in material genom intervju/observation/frågeenkät med elever i en klass

Alternativ 2 om man gör annan typ av studie, t ex Vi kommer att delta i elevsamtal och ta del av material från lärares utvecklingssamtal och på det sättet kommer vi att ta del av material som handlar om ert barn.

På er skola kommer undersökningen att genomföras under perioden Vi vill med detta brev be er som vårdnadshavare om tillåtelse att ert barn deltar i den observation/intervju/frågeenkät/annat som ingår i examensarbetet. Alla elever kommer att garanteras anonymitet. De skolor/enheter/klasser som finns med i undersökningen kommer inte att nämnas vid namn eller på annat sätt kunna vara möjliga att urskilja i undersökningen. I enlighet med de etiska regler som gäller är deltagandet helt frivilligt. Ert barn har rättigheten att intill den dag arbetet är publicerat, när som helst välja att avbryta deltagandet. Materialet behandlas strikt konfidentiellt och kommer inte att finnas tillgängligt för annan forskning eller bearbetning.

Vad vi behöver från er är att ni som elevens vårdnadshavare skriver under detta brev och så snart som möjligt skickar det med eleven tillbaka till skolan så att ansvarig lärare kan samla in svaret vid tillfälle. Sätt således ett kryss i den ruta som gäller för er del:

Som vårdnadshavare **ger jag tillstånd** att mitt barn deltar i undersökningen

Som vårdnadshavare **ger jag inte tillstånd** att mitt barn deltar i undersökningen

Datum

.....

vårdnadshavares underskrift/er elevens namn

Har ni ytterligare frågor ber vi er kontakta oss på nedanstående adresser eller telefonnummer:

Med vänliga hälsningar

.....

Studenternas namn

Handledare för undersökningen är

Kursansvarig lärare är universitetslektor Daniel Seldén, Göteborgs universitet, Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, telefon 031 786 47 82.